

Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
obowiązujące
w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3 im. gen. Władysława Sikorskiego
w Krakowie

Placówka ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i zapewnienia im bezpieczeństwa.

Placówka posiada dokument Polityki ochrony dzieci, który uwzględnia:

procedury zgłaszania podejrzeń oraz podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu placówki oraz rówieśników;

zasady ochrony danych osobowych małoletniego, w tym wizerunku, określające sposób przechowywania i udostępniania informacji o nim;

zasady dostępu uczniów niepełnoletnich do Internetu oraz ich ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;

zasady bezpiecznych relacji personel placówki – dziecko oraz relacji małoletni- rówieśnicy, określające zachowania pożądane i niedozwolone w kontakcie z niepełnoletnim uczniem;

zasady bezpiecznej rekrutacji personelu do pracy w szkole

zasady monitoringu stosowania Standardów

Preambuła

Naczelną zasadą przyjętą w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3 im. Gen. Władysława Sikorskiego w Krakowie jest działanie pracowników dla dobra i bezpieczeństwa małoletnich. Mając na uwadze, że niepełnoletni uczeń wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony przed krzywdzeniem, został opracowany i wdrożony niniejszy dokument. Pracownicy placówki realizując te cele traktują ucznia podmiotowo i działają w ramach obowiązującego prawa i przepisów oraz posiadanych kompetencji.

Podstawa prawna :

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tekst jedn.: Dz.U.2023.1304 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 poz. 1606);

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.);

Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (tekst jedn.: Dz.U.1991.120.526 z późn. zm.);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

Placówka/szkoła/ Zespół- Zespół Szkół Mechanicznych nr 3 w Krakowie;

Instytucja- każda instytucja świadcząca usługi małoletnim lub działająca na ich rzecz;

Kierownictwo szkoły/ dyrekcja szkoły- dyrektor i /lub wicedyrektor, kierownik szkolenia praktycznego;

Pracownik Zespołu –osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3;

Partner współpracujący z Zespołem –pracodawca i pracownik, u których uczeń odbywa zajęcia praktyczne/ praktyki zawodowe; lub osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Zespołu na mocy odrębnych przepisów (pielęgniarki, higienistki, fotograf i inne osoby) lub osoby reprezentujące instytucje wspomagające szkołę w działaniach edukacyjno- wychowawczych odbywające z małoletnimi zajęcia (np. edukatorzy, profilaktycy, eksperci itp.) ;

Dziecko/ małoletni- każda osoba do ukończenia 18 roku życia;

Uczeń – osoba niepełnoletnia i pełnoletnia uczęszczająca do Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 w Krakowie;

Opiekun ucznia – osoba uprawniona do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic, opiekun prawny, rodzic zastępczy);

Zgoda opiekuna małoletniego – zgoda co najmniej jednego z rodziców małoletniego/ opiekuna prawnego/rodzica zastępczego;

Krzywdzenie małoletniego – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:

przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne,

przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,

przemoc seksualna – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

przemoc ekonomiczna – przejawia się poprzez niewypłacanie należnego wynagrodzenia w sposób przewidziany prawem oraz nieprzestrzeganie przez pracodawców kodeksu pracy w szczególności praw pracowników młodocianych,

Przemoc rówieśnicza- agresywne i celowe dręczenie, nękanie czy prześladowanie małoletniego przez uczniów Zespołu na terenie szkoły i/lub poza nią, w tym w Internecie celem zadawania cierpienia emocjonalnego, fizycznego lub społecznego, nakłanianie do łamania prawa, dysponowanie wizerunkiem bez jego zgody.

zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;

dane osobowe małoletniego – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego;

osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich – wyznaczony przez Dyrektora Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 w Krakowie pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;

osoba odpowiedzialna za Internet – wyznaczony przez Dyrektora Zespołu pracownik sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie Zespołu oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie.

zespół interwencyjny- grupa złożona z wychowawcy, pedagoga, psychologa i innych nauczycieli współpracująca w udzielaniu pomocy dziecku dotkniętemu krzywdzeniem

Rozdział II

Rozpoznawanie czynników ryzyka krzywdzenia dzieci i reagowanie na nie

1. Rekrutacja pracowników Szkoły oraz współpraca z Partnerami odbywa się zgodnie z zasadami bezpieczeństwa (załącznik 1).
2. Pracownicy szkoły posiadają niezbędną wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci (załącznik 2).
3. Pracownicy znają i stosują przyjęte w placówce zasady bezpiecznych relacji personel- małoletni (załącznik 3) i uczeń- uczeń (załącznik 4).
4. Pracownicy szkoły monitorują sytuację i dobrostan małoletniego pozostającego pod ich opieką.
5. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy szkoły podejmują działania zgodnie z przyjętymi w Zespole procedurami.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. Każdy pracownik szkoły/uczeń, który uzyskał informację o krzywdzeniu małoletniego przez osobę dorosłą zatrudnioną w placówce, rodzica/ opiekuna oraz innego ucznia, ma obowiązek powiadomienia o tym dyrektora szkoły/ jego zastępcę/wychowawcę/pedagoga szkolnego/psychologa szkolnego.
2. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły
  - 2.1. Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej (np. popychanie, poniżanie, ośmieszanie), zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia i odseparowania go od osoby krzywdzącej oraz zapewnienia mu wsparcia ze strony psychologa szkolnego, pedagoga bądź innego pracownika szkoły, jeśli uczeń wyraża taką potrzebę. Następnie powinien zawiadomić dyrekcję szkoły, aby ta mogła podjąć odpowiednie kroki w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz podjęcia odpowiednich kroków dyscyplinarnych w stosunku do pracownika.
  - 2.2. Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia uczniowi

bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie oraz zapewnienia mu wsparcia ze strony psychologa szkolnego, pedagoga bądź innego pracownika szkoły, jeśli uczeń wyraża taką potrzebę. Pracownik zobowiązany jest do powiadomienia o zaistniałej sytuacji dyrekcję szkoły, aby mogła podjąć odpowiednie kroki w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. Jeżeli istnieją do tego przesłanki dyrekcja podejmuje decyzję o zawiadomieniu odpowiednich służb.

2.3. Jeśli pracownik zauważy inne niepokojące zachowania wobec uczniów np. notoryczne krzyki, niestosowne komentarze, zobowiązany jest zadbać o bezpieczeństwo ucznia i odseparować go od osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz zapewnić mu wsparcie ze strony psychologa szkolnego, pedagoga bądź innego pracownika szkoły, jeśli uczeń wyraża taką potrzebę. Następnie zobowiązany jest poinformować dyrekcję, aby ta mogła podjąć odpowiednie kroki dyscyplinarne w stosunku do pracownika.

2.4. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia ucznia należy wypełnić Kartę Interwencji. Kartę tę załącza się do dokumentacji ucznia. (załącznik 5).

2.5. Każda osoba, która uczestniczy w rozwiązywaniu problemów ucznia, zobowiązana jest do zachowania tajemnicy.

3. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica/ opiekuna

3.1. Jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest zaniedbany lub jego rodzic/ opiekun prawny jest niewydolny wychowawczo, powinien zadbać o bezpieczeństwo ucznia. Powinien powiadomić wychowawcę, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz w następnej kolejności dyrekcję szkoły. Dyrektor szkoły lub wskazany przez niego pracownik szkoły powołuje komisję, która przeprowadza rozmowę z rodzicem/ opiekunem prawnym, proponując mu możliwość wsparcia psychologicznego oraz przedstawiając możliwości wsparcia materialnego. Jeśli sytuacja ucznia się nie poprawi, dyrekcja szkoły jest zobowiązana zawiadomić ośrodek pomocy społecznej.

3.2. Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony rodzica/ opiekuna prawnego, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia. Ponadto zawiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz dyrekcję szkoły, aby została przeprowadzona rozmowa z rodzicami/ opiekunami prawnymi ucznia. Szkoła informuje o możliwości udzielenia wsparcia psychologicznego. W przypadku braku współpracy rodziców/ opiekunów prawnych lub powtarzającej się przemocy, dyrekcja szkoły jest zobowiązana do powiadomienia właściwego ośrodka pomocy społecznej.

3.3. Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia uczniowi

bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie oraz zapewnia mu wsparcie ze strony psychologa szkolnego, pedagoga bądź innego pracownika szkoły, jeśli uczeń wyraża taką potrzebę. Ponadto zawiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz dyrekcję, aby przeprowadziła rozmowę z opiekunami prawnymi w celu wyjaśnienia sytuacji. Jednocześnie, jeżeli są ku temu przesłanki dyrekcja szkoły wszczyna procedurę Niebieskie Karty poprzez wypełnienie formularza A, który przekazuje do jednostki pomocy społecznej (załącznik nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r (Dz.U. poz. 1870) oraz powiadamia sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

3.4. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia ucznia należy wypełnić Kartę Interwencji. Kartę tę załącza się do dokumentacji ucznia. (załącznik 5).

3.5. Każda osoba, która uczestniczy w rozwiązywaniu problemów ucznia, zobowiązana jest do zachowania tajemnicy.

4. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego przez innego ucznia

4.1. Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony innego ucznia, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia i odseparowania go od osoby krzywdzącej oraz zapewnia mu wsparcie ze strony psychologa szkolnego, pedagoga bądź innego pracownika szkoły, jeśli uczeń wyraża taką potrzebę. Pracownik zawiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego, a w następnej kolejności dyrekcję szkoły, aby przeprowadziła rozmowę z uczniem oraz z jego opiekunami prawnymi w celu opracowania działań naprawczych. W przypadku braku poprawy dyrekcja szkoły powiadamia odpowiednie służby. Dodatkowo nauczyciele i specjaliści pracujący z nieletnim podejmują niezwłocznie działania na terenie szkoły, mające na celu zniwelowanie przejawów agresji i przemocy lub niewłaściwych zachowań małoletnich.

4.2. Jeśli pracownik podejrzewa, że uczeń doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie oraz zapewnia mu wsparcie ze strony psychologa szkolnego, pedagoga bądź innego pracownika, jeśli uczeń wyraża taką potrzebę. Ponadto zawiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz dyrekcję, aby przeprowadziła rozmowę, z opiekunami prawnymi oraz z osobą podejrzaną o czyn zabroniony. Jednocześnie, jeżeli są ku temu przesłanki powiadamia najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

4.3. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia ucznia należy wypełnić Kartę Interwencji. Kartę tę załącza się do dokumentacji ucznia. (załącznik 5).

4.4. Każda osoba, która uczestniczy w rozwiązywaniu problemów ucznia, zobowiązana jest do zachowania tajemnicy.

5. Po zastosowaniu procedur, każdorazowo, w sposób dostosowany do konkretnego przypadku, ustala się plan wsparcia małoletniego w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Wsparcie może obejmować w szczególności pomoc psychologiczną, medyczną oraz prawną.

6. Plan interwencyjny ustalany jest przez zespół interwencyjny w składzie wychowawca klasy, pedagog szkolny, psycholog szkolny a w przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego także pedagog specjalny.

7. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu wraz z zaleceniem współpracy jest przedstawiany rodzicom/ opiekunom małoletniego przez pedagoga szkolnego/ psychologa szkolnego/pedagoga specjalnego.

8. Jeżeli podejrzenie skrzywdzenia małoletniego nie zostało potwierdzone, o tym fakcie Szkoła informuje rodziców/ opiekunów na piśmie.

9. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku małoletniego

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

1. pracownik Zespołu ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;

2. dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;

3. pracownik Zespołu jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.
4. Ochrona danych osobowych i wizerunku opiera się na opracowanych w placówce zasadach. (załącznik 6).

Rozdział V

Zasady dostępu małoletnich do internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

1. Placówka, zapewniając małoletnim dostęp do internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju oraz bezpieczeństwa.
2. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych uwzględnione zostały w regulaminie obowiązującym w pracowniach informatycznych (załącznik 7).

Rozdział VI

Monitoring stosowania Polityki

1. Osobami Odpowiedzialnymi za Politykę Ochrony Dzieci w szkole oraz za monitorowanie realizacji niniejszej Polityki są wicedyrektor Krzysztof Lignar i pedagog szkolny Monika Harabasz.
2. Osoby, o których mowa w punkcie 1 prowadzą rejestr zgłoszeń, monitorują poziom realizacji polityki i reagują na naruszanie przyjętych w placówce standardów oraz proponują zmiany.
3. Osoby Odpowiedzialne przeprowadzają wśród pracowników szkoły, raz na rok, ankietę monitorującą poziom realizacji polityki oraz zawierającą możliwość proponowania zmian przez respondentów. Wzór ankiety stanowi załącznik 8 do niniejszego dokumentu.
4. Osoby odpowiedzialne za Politykę opracowują wyniki ankiet oraz wnioski, które wraz z raportem realizacji Standardów przedstawiają dyrektorowi szkoły.
5. W razie zaistnienia potrzeby dyrektor wprowadza do polityki niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom szkoły.

Rozdział VII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów w celu zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Polityka Ochrony Dzieci w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3 w Krakowie jest dokumentem ogólnodostępnym. Każdy może się z nim zapoznać w dowolnej chwili.
2. Polityka Ochrony Dzieci jest dostępna w dzienniku elektronicznym Szkoły, na stronie internetowej oraz do wglądu w formie fizycznej w sekretariacie głównym, sekretariacie uczniowskim szkoły, w gabinecie wicedyrektorów, gabinecie pedagoga szkolnego, gabinecie psychologa szkolnego, na portierni dla personelu placówki, rodzica małoletniego i samego małoletniego. Placówka udostępnia dwie wersje POD: podstawową oraz skróconą, dla małoletnich.
3. Standardy ochrony małoletnich oraz ewentualne zmiany są przedstawiane na zebraniu Rady Pedagogicznej a pracownikom szkoły niebędącym nauczycielami na zebraniu informacyjno-szkoleniowym.
4. Dyrektor szkoły organizuje dla członków Rady Pedagogicznej oraz pozostałego personelu szkolenie z tematyki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem prowadzone przez pracownika reprezentującego certyfikowaną jednostkę szkoleniową. Każdy nowo przyjęty pracownik jest przeszkolony przez dyrekcję szkoły i ma obowiązek zapoznania się z dokumentem.
5. Rodzice/ opiekunowie prawni są zapoznawani z dokumentem i ewentualnymi zmianami przez wychowawcę na zebraniach klasowych.
6. Wychowawcy klas mają obowiązek zapoznania uczniów ze Standardami, w tym procedur reagowania na krzywdzenie oraz przeprowadzenia zajęć dotyczących praw dziecka, przemocy rówieśniczej i jej skutków oraz zagrożenia bezpieczeństwa w internecie.
7. Pedagog szkolny/psycholog szkolny/ pedagog specjalny posiadają i udostępniają materiały informacyjne dotyczące instytucji pomocowych dla dzieci i dorosłych.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez udostępnienie pisemnej wersji dokumentu w miejscu ogłoszeń dla pracowników oraz poprzez zamieszczenie w dzienniku elektronicznym w zakładce :Pliki szkoły”.
3. Pracownik składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką według wzoru stanowiącego załącznik 9. Oświadczenie dołącza się do akt osobowych pracownika.

Załączniki:

1. Zasady rekrutacji pracowników (w opracowaniu)
2. Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci
3. Zasady bezpiecznych relacji personel- małoletni
4. Zasady bezpiecznych relacji uczeń- uczeń
5. Karta interwencji
6. Ochrona danych osobowych i wizerunku
7. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu
8. Monitoring standardów- ankieta
9. Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Zespole Szkół Mechanicznych nr 3 w Krakowie